

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Sebastiani Henrici Penzingeri, Consistorialis
Passaviensis, Decani, & Parochi in Trauttmansdorff ad
Laitam Bonus Ordo Triplicis Formatæ Concionis Moralis In
Omnia Festa Sanctorum In Amplissima ...**

Penzinger, Sebastian Heinrich

Solisbaci, 1698

Concio Secunda. Textus: Secuti sunt eum. Thema: Vocantem Deum sequi,
salvat animam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51763](#)

IN FESTO SANCTI
ANDREÆ.

CONCIO SECUNDA.

Textus.

Secuti sunt eum. Marci cap. 4.

Thema.

*Festinanter, Deum vocantem, monentem
sequi, ejusque inspirationibus obedire,
animam salvat.*

Exordium.

 *Ves Pastorem audiendo, & sequendo, optimè habent
& in salvo sunt, sic docente Christo: Ante eas vnde
& oves illum sequuntur, quia sciunt vocem ejus &
salvabitur, egredietur, & ingredietur, ac pascua in-
veniet. Joannis cap. 10. Pastorem ovium se Salvator noster no-
minare dignatur: Ego sum Pastor bonus: Christianus est Chri-
tovis, salvabitur, ecclsum ingredietur, pascua benedictionis tem-
poralis, ac æternorum gaudiorum inveniet, si vocantem, mo-
nentem, hortantem Pastorem Christum secutus fuerit, vocatio-
ni, inspirationi divinæ, quæ vel per propriam conscientiam, vel
per concionatorem, vel per patrem spiritualem provenit, obe-
dierit, absque terrorē erit, & abundantia fruetur, timore ma-
lorum sublato. docet Salomon Prov. cap. 1. & iterum cap. 3.
Custodi legem meam, atque consilium meum, & erit vita ani-
ma tua. Si volueritis, & audieritis me, bona terra comedetis.
promittit æterna Veritas: Isaiae cap. 1. & cap. 55. Audite in-
dientes me, & comedite bonum, & delectabitur in crassitudine
anima vestra. Et Christus affirmat Matthæi cap. 7. Omnis
q[ui]*

Textus Sacra Scriptura. divenit. Audiamus desuper Sacram Scripturam: *Qui me ob-*

dierit, absque terrorē erit, & abundantia fruetur, timore ma-
lorum sublato. docet Salomon Prov. cap. 1. & iterum cap. 3.
Custodi legem meam, atque consilium meum, & erit vita ani-
ma tua. Si volueritis, & audieritis me, bona terra comedetis.
promittit æterna Veritas: Isaiae cap. 1. & cap. 55. Audite in-
*dientes me, & comedite bonum, & delectabitur in crassitudine
anima vestra. Et Christus affirmat Matthæi cap. 7. Omnis*

qui audis verba mea hac, & facit ea, assimilabitur viro sapienti, qui adificavit domum suam supra Petram. Percipiamus & Patres, & Patres: Ambulare vis ego sum via; falli non vis, ego sum veritas; mori non vis, ego sum vita; hoc dicit Salvator tuus. Non est quo eas, nisi ad me, non est quā eas, nisi per me. Ita eleganter S. Augustinus tract. 22. in Joannem, & iterum tract. 26. post initium: Ramum viridem ostendis ovi, & trahit illam, nuces puero demonstrantur, & trahitur, se ergo ista, que inter delicias, & voluptates terrenas revelantur amanti, trahunt, quoniam verum est: trahit sua quomque voluptas; non trahat revelatus Christus à Patre. Unde hortatur Serm. 112. de temp. Studete, ut cognoscatis voluntatem Dei, postquam autem cognoveritis, summo nisu contendite, ut hanc faciatis. Vir obediens mandatum non procrastinat, sed statim S. Bernardus parat aures auditui, linguam voci, pedes itineri, manus operi, & se totum intus colligit, ut mandatum peragat imperantibus. Inquit S. Bernardus in cap. 9. Actorum. Nervosè S. Gregorius: orat: in Bapt. Tibi & bellū ac pacis tempus sit, atque omnis denique rei, at verò salutis tuae negotium semper, & felicitate age. Appositè S. Chrysostomus lib. 1. de Provid. cap. 7. Sicut lumen quocunquè manus se formantis duxerit, sequi- S. Chrysostomus. mr, ita hominem, quacunquè Deus jussierit, & sequi, & que mus. tibi insulerit, grato animo perferre convenit. Suaviter monet Ephrem Serm. 1. de poenit. Sentis, quod ostium penitentia S. Epiph. tibi apertum sit, festina priusquam occludatur, ignoras quā hora caelis medicus ostium medicina sua clausurus sit, festina igitur, ut cureris. Aurea sunt verba S. Brunonis, hortantis te, qui vocantem Deum: Jubentis Domini obediere voluntati, inde est, quod cœli enarrant gloriam Dei, inde est, quod mare & venti obedient ei; inde est, quod terra nostra dedit fructum suum, inde est, quod omne lignum dat fructum in tempore suo: denique quod virga in serpentem, & aqua mutatur in sanguinem,

(Ecc) 3

nem,

nem, quod mare aperitur, quod petra fundit aquas, quod manna pluit, quod Jordanis converritur retrosum, quod iubente homine, sol non mouetur, totum hoc obedientia facit. tract. 1. de ortu Ecclesiæ cap. 10. Sequi vocantem Christum inquit Jacobus Alvarez tomo 2. disp. 5. part. 3. cap. 1. Hac est quaestio, quâ Elias à mortalium cætu sublatus, & ad superas sedes electus; hac paupertatem sovet, castitatem perficit, virtutes noluntas urget, ne segnes vacent, & in suorum operum labore impescant. Hac est, quæ ut fidelissima comes, & solertissima adjutrix viro justo adstat, ut viam salutis currere incipiat, ut in eâ progressus faciat, & ut feliciter ad finem optatum sandinam perveniat. Deo parere, libertas est. inquit Seneca. Implorata S. Spiritus gratiâ desuper Conceptus pandam.

Alvarez.

Seneca.

CONCEPTUS I.

Perlegere libeat lib. primi Regum caput 3. hic invenimus Deum Samuelem ter vocasse: Et vocavit Deum Samuel qui respondens ait: Ecce ego. &c. Et adjecit Dominus rursum vocare Samuel, consurgensque Samuel abiit ad Heli, & dixit: Ecce ego quia vocasti me; &c. & adjecit Dominus, & vocavit Samuel tertio. &c. Tertia vice non tam vocat Dominus Samuel, sed & adstat ei sua augustissima praesentia: Et venit Dominus, & sit, & vocavit, sicut vocaverat secundo: Deum alicui adiuvare, est eundem adjuvare, & salvare; quod nunc Deus clementissime Samueli, quem vocaverat, ut adstet, indicat: DEUM Samuelem mirabiliter velle adjuvare, ac salvum facere. Quomodo Dei assistentiam, & clementiam Samuel promeruit? moruit, inquit Cajetanus hic: quia promptè vocantem Deus fecitus est: Ecce ego, ecce ego: Ad triplicem illam vocationem prompta Samuelis sequela, & obedientia promeruit, ut Deus amplius Samuelem non transierit, sed ei clementer adstiterit: Nisi tribus vicibus vocasset per modum transiuntis, nequaque hac quarta vice describeretur stetisse. Verba sunt S. Cajetani

ia

in cap. 3, lib. 1. Regum. Deum ergo vocantem sequi, impetrat specialē assistentiam divini numinis, & adjutorium ad salutem consequendam.

CONCEPTUS II.

Filiī Israel mirabiliter salvantur ad mare rubrum Exodi cap. 14. *Cum extendisset Moyses manū super mare, absulit illū Dominus flante vento vehementi, & urente, tota nocte, & verit in siccum, divisāque est aqua, & ingressi sunt filii Israel per medium siccī maris. &c.* Sic clementissimè à perseguente Pharaone salvati, crudelissimè multa millia eorum in deserto pereunt, ac cadunt. *Cecideruntque in die illa quasi tria milia hominum.* Exodi. 32. Quonodo hīc filii Israel intereunt, qui ad mare rubrum, tam mirabiliter salvantur? causalis, tam salutis, quām & interitus patet ex citatis Scripturæ locis. Exodi 14. inquit Scriptura: *Dominus praecebat eos, ad ostendendam viam per diem in columnā nubis, & per noctem in columnā ignis;* ut Dux esset itineris utroque tempore. DEUM ductorem sequebatur populus quām cautissimè, sic vocantem, hortantem, ducentem Deum, dum populus sequitur, mirabiliter salvatur. *Non solum,* inquit Lyra, *ostendebat viam, sed etiam protegebat;* sequuntur Deum Ducem, parent, per columnam nubis & ignis, monenti, vocanti, ducenti Deo, & protecti mirabiliter à Numine salvantur, salvi, & incolumes siccō vestigio mare pertransiunt, hostem eludunt. In deserto non amplius parent Deo, Numen non sequuntur, sed ut Deus eos sequatur, ipsi obediāt, intendunt, *sac nobis Deos. &c. fecit vitulum conflatum.* Deum talem exigebant, quem non amplius ipsi sequantur, sed quo ipsi vellent deportarent eosquē lequeretur; & sic perierunt. Morale hoc elicio: Peribit, qui Deum susilem sibi parentem, & obedientem cogitat; salvabitur verò, & felicissimo itinere terram promissam regni coelestis introbit, qui vocantem, hortantem, ac ducentem Deum, velox, & obediens secutus fuerit, Numinis inspirationibus, hortationibus obediverit. *Non solum ostendit viam, sed & protegit,* & salvat sequentes Deum vocantem.

CON-

CONCEPTUS III.

Abrahamo apparuit Deus, unus in substantia, trinus in personis, in forma trium virorum: *Apparuerunt ei tres viri stantes propè eum.* Genes. cap. 18. Loth, non tres, sed duo solum viri apparent: *Virierant duo Genes. 19.* nec propè ei assistere dicuntur. Si his viris peregrinis obviam processit, & comiter habuit Abraham: *cucurrit in occursum eorum.* Genes. 18. Etiam Loth surrexit, & ivit obviam eis. cap. 19. Si Abraham viatores hospites cibavit, tulit butyrum & lac, & vitulum, quem coxerat, & posuit coram eis. Et Loth hospites istos tractavit: *Ingressus domum illius fecit convivium, & coxit azima, & comederunt.* Si Abraham, ut ad se diverterent, invitavit: *Domine si inveni gratiam in oculis tuis, nè transcas servum tuum.* Et Loth manere cogit compulit illos oppidò, ut diverterent ad eum. Si non magis, certe par, ut Abraham, Charitatis obsequium, hospitalitatis servitium præstat Loth; magis tamen, præ Loth, Deus Abraham remuneratur, liberaliorem se erga Abraham, quam erga Loth exhibet; Abraham, unus in essentia, trinus in personis apparet Deus, & simul propè assistit, quasi omni modo, ac profulsi liberalitate Abrahamum benedicens, adjuvans, & salvans. Quoniam in merito Abraham superat Loth? meritum est obedienti vocantem Deum quia Abraham incunctanter sequitur, quem vocantem ocyus sequi cunctavit Loth. Vocat Deus Loth: *erge, tolle uxorem tuam, & duos filios, quos habes, ne & tu parte pereas in scelere civitatis, dissimulante illo.* Genes. 19, nota dissimulante illo: Loth minimè vocantem Deum sequitur, vobis inobediens: dixit quoque Deus ad Abraham: *Tolle filium tuum unigenitum, quem diligis, Isaac, & vade in terram offensionis, atque ibi offeres eum super unum montium, quem monstravero tibi:* Igitur Abraham de nocte consurgens stravit agnum suum, ducens secum duos juvenes, & Isaac filium suum. Genes. cap. 22. Vocantem sine cunctatione sequitur, paret, obediens Abraham, hinc maiorem favorem præ Loth experitur, maiori fruatur gratia. DEUM vocantem qui sic promptus sequitur,

& me.

& maiores Dei favores experietur, omnimodè sibi addictum, se
adjuvantem habebit.

CONCEPTUS IV.

Salomon in Sancta Sanctorum, & oraculum Cherubinos constituit: *Et fecit in oraculo duos Cherubin.* 3. Regum cap. 6. Ieremia etiam Seraphinos ad thronum Dei stantes vidit: *Seraphini habant super illud: Isa. cap. 6. stare,* firmitatem possessionis, securitatis, & salutis indicat certitudinem: quod in oraculo Cherubini locentur, quod ad thronum Dei proximi ac vicini. Sunt Seraphini, incolitatem salutis eorum significat; quid quasi Cherubinos & Seraphinos de salute sua adeò certos, tutos, ac firmos reddit? reddit velox, ac promptus animus divinis in imperatis; ex signo patet veritas: de Cherubinis, quos Salomon in oraculo constituit, inquit sacer textus: *Ex tendebant autem alas suas Cherubim, & tangebant ala una parietem, & ala Cherub secundi tangebat parietem alterum.* Ieremia de Seraphinis quoquè scribit: *Sex alas uni, & sex alas altari, &c. duas alas volabant.* Ala extenta, animi obsequantis est symbolum, cui Gilibertus Lemina subscribit: *sublimat:* quod nunc Seraphini, & Cherubini alas extendant, divinis iussis obsequendi promptum ostendunt suolum, & hic Deum obsequendi promptus animus adeò *sublimat*, de salute tutos, certos, ac stabiles facit Seraphinos ac Cherubinos. Est hic conceptus doctissimi Lyrani in cap. 6. Ier. *Volabant ad designandum, quod Angeli semper sint parati ad divina ascendere, & ad inferiora descendere, secundum Domini voluntatem, ideo volatus in medio loco disponitur, quasi ad utrumque paratus.* Qui ergo mortalium exemplo Seraphinorum, & Cherubinorum alas extentes geserit, velox, ac promptus vocanti, hortanti, monenti Deo, obsecundaverit; ille & *stabit*: firmus in gratia Dei, tutus de salute animæ. Videamus figuram.

Pars II.

(Fff)

CON-

CONCEPTUS V.

Philistinorum Principes concludunt, Arcam Domini, quem
ceperant, iterum Judæis restituere, ac in Bethsames, quæ *sis domus interpretatur*, transmittere; ad hoc intentum, Arcum
super currum posuerunt, ac in Bethsames, per duas vacca-
featas devexerunt, quæ sine duce, recto itinere in Bethsames, in
Solis domum ingressæ sunt, & ad terminum præfixum perven-
runt, sicque holocaustum Deo placitum factæ sunt; *Tollente*
duas vaccas, quæ lactabant vitulos, junxerunt ad playrum,
vitulosque eārum concluserunt domi, &c. ibant autem in
rectum vaccae per viam, quæ dicit Bethsames. 1. Regum cap.
6. Quomodo factum est, quod adeò directe ad terminum præ-
fixum, in Bethsames, in *domum Solis* pervenerint? Deo holocau-
stum acceptabile factæ? Hugo Cardin. in hunc locum caudile-
tam felicis itineris, ac termini obtenti adscribit obediens, &
obsequenti voluntati animalium, ut Scriptura pariter deligit:
Itinere uzo gradiebantur, pergentes & mugientes, & non de-
clinabant nequè ad dexteram nequè ad sinistram. Non de-
clinare nequè ad dexteram, nequè ad sinistram, perfectam ob-
signat animi obsequientis voluntatem; qui sic colluta suum iugum
divino, præceptis Dei, & Ecclesiæ subdiderit, vocantem, man-
dantem Deum, secutus fuerit, nequè ad dexteram, nequè ad
sinistram propriæ voluntatis declinaverit, sed uno, ac recto iti-
nere, voluntatis divinæ, hortantis conscientiæ obsequens, pro-
monitionibus achortationibus Patris spiritualis obediens, pro-
gressus fuerit, terminum præfixum æternæ felicitatis attingit,
in *domum solis*, regnum ecclæste, tutus perveniet, salvus, holocau-
stum Deo acceptabile æternum fieri.

CONCEPTUS VI.

Joannes cap. 5. narrat, Jerosolymis fuisse piscinam adeo
medicinalem, ut virtutem habuerit sanandi quoslibet, & quo-
rumvis gravissimis morbis afflictos, sed cum hac clausula; *sana-*
bat,

bat, & salvabat solum illum, qui ad motum illius piscinæ, quanto-
cūs se aquæ immittebat; qui motum aquæ sine interpolita mora
sequebatur, sanus & salvus egrediebatur. *Qui prior descendisset*
in piscinam post motionem aquæ, sanus siebat, à quacunque
detinebatur infirmitate. Misericordiam divinam non immetit
hanc piscinam dixero; motus in hac piscina, sunt vocationes, &
monitiones, & salubres hortationes, ac conscientiæ stimuli; qui
homo, dum motum divinæ misericordiæ, vocantem, & hortan-
tem se Deum, in corde, mente, ac animo suo advertit, & con-
tinuò sequitur, bonas has inspirationes opere complet, sanabi-
tur, salvus fieri. Ita concludit S. Paulus. 2. ad Tim. cap. 3. *Utilis*
est enim de vocatione divina loquitur) ad docendum, ad corrigen-
dendum, ad erudiendum in iustitia, ut perfectus sit homo Dei, ad
imne opus bonum instruktus.

Hortor ergo cum Davide Psalmo 94. *Hodie si vocem Domini Epilegum,*
audieritis, nolite obdurare corda vestra. Et cum Eccles.
cap. 51. *Operamini opus vestrum ante*
tempus, & dabit vobis.
Amen.

(F ff) 2

IN FESTO